

נקודות למדריך

תבואת השלום דבר מלכות ויצא - לילדים

שיחה

אָדמו"ר האַמְצעי (רבי דובער, השני בשושלת חב"ד) נולד וגם... נפטר, באותו תאריך - ט' כסלו.

לרב, יום ההולדת ויום הפטירה אינם חלים באותו תאריך. איש אינו מתכנן מתי להולד, ובדאי לא מתי 'ללכת' מהעולם...

ה' דואג, כך אומרת הגמרא, שצדיקים יולדו ויסתלקו באותו יום - כדי להראות שהם עשו בשלמות את עבודתם בעולם, כשם שהשלימו את הסיבוב במעגל השנה מעת לדתם עד רגע הסתלקותם.

עקר עבודת הצדיקים היא עבודה רוחנית: למוד תורה, קיום מצוות, אהבת ישראל ועוד. והנה, פאן אנחנו רואים לפתע שהשלמות שלהם בעבודת ה' מתבטאת דוקא בגשמיות, בימי חייהם הגשמיים. מפליא, לא? למוד תורה מאד חשוב, אבל לא רק. ה' יכל היה להשאיר את נשמותינו בגן עדן והיינו לומדים באין מפריע, מבלי לאכל או לישן. אך מסתבר שאין די בכך.

עלינו ללמוד תורה ולקיים מצוות, אבל גם לצאת לרחוב ולעשות אותו ראוי להיות דירה לה'. להחדיר קדושה בעולם על ידי מצוות, ודוקא נשמה בתוך גוף²⁻³.

הצדיקים, העושים את עבודתם בשלמות, מצליחים לזכך את גופם. הוא הופך להיות חלק אחד עם נשמתם ועושה רק את רצון ה'. וזו הרי התכלית, לזכך את הגשמיות בעולם. לכן מתבטאת אצלם השלמות בגשמיות.

אצל אדמו"ר האמצעי, נפר הדבר בהדגשה מיחדת. הוא זכך את גופו בצורה כזו שהגוף רצה לעשות את רצון ה', ודבר נוסף - גופו התאחד לגמרי עם ה'!

איך עשה זאת? ספר אדמו"ר הצמח צדק: חותני אדמו"ר האמצעי למד חסידות והלמוד חדר בו לגמרי, עד כדי כך שאם היו חותכים לו אצבע, הייתה יוצא ממנה חסידות ולא דם⁴...

פאשר לומדים חסידות, וחוקקים בשכל את תכן המאמרים והשיחות, השכל משתנה - לשכל של אלקות. השכל שלנו מתאחד עם ה'.

בקיום מצוות, הדבר שונה. לאחר הנחת תפלין למשל, היד אינה משתנה (אולי נשארים סימנים שיורדים אחרי זמן מועט...), אבל פאשר לומדים חסידות, השכל משתנה⁵!

על ידי למוד החסידות, הביא אדמו"ר האמצעי את גופו הגשמי להתאחד עם ה', ולכן התבטאה שלמות עבודת ה' שלו בגשמיות - הוא נולד ונפטר באותו יום, השלים את מעגל החיים.

זוהי גם עבודתנו לקראת הגאולה. לחבר בין החפצים הגשמיים בעולם,

1. < שאלה לדיון: למה, באמת? למה כל התכלית היא בעבודה בעולם למטה ולא כשהנשמה לומדת תורה למעלה? (נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים).

2. < חשוב לחדד: המטרה בכך שירדנו לעולם לברר אותו, זה לא רק כדי לרדת למטה, אלא כדי לחבר בין למעלה ולמטה. רוחניות וגשמיות. ולכן - העבודה הרוחנית לבד מספיקה, וגם העבודה הגשמית לבד לא מספיקה, חייבים לחבר בין השניים.

3. < סיפור: מעשה במלמד חסיד, עני מרוד, שהיה צריך לחתן את בנותיו וכדי להשיג כסף לנדוניה, נסע אל אחיו העשיר שהתגורר במדינה רחוקה, ולא ממש היה חסיד. העשיר התרגש לראות את אחיו והחל לערוך לו סיור בטירתו המפוארת, להתפאר ולהתגאות קצת בעושרו הרב לפני שהוא תורם את הכסף. לאחר הסיור שאל את אחיו: "מה אתה אומר על ביתי המפואר?" ענה האח העני, שהיה כבר קצר רוח: "למען האמת, קשה לי להבין איך אתה מצליח לחלק חדרים רבים כל כך - חדר עבור הלימוד, חדר עבור התפילה, עבור האורחים, עבור האכילה והשינה... לי יש חדר אחד קטן בבית ובתוכו יש הכל - גם הלימוד והתפילה, גם האוכל וגם האורחים, גם אני וגם הקב"ה..."

סיפור זה מספר אד"ש ומלמד מכך, שיהודי צריך שלא לחלק בין עבודת ה' לבין הצרכים הפרטיים, אלא כל החיים היומיים חדורים בקדושה ואלוקות, ב'אותו חדר' עם הגשמיות.

4. < דוגמאות נוספות: דוגמאות המובאות בשיחה בהקשר של חיבור גשמיות ורוחניות אצל אדמו"ר האמצעי, להרחבה: פתגמו "שאברכים יבינו ב'כתר' כמו בחמשת האצבעות, יהיה לו מכך סיפוק" (ממש כמו שאנחנו מביטים על האצבעות שלנו כך 'נחיה' את העיניים המבוארים בחסידות. נראה אלוקות בפשיטות). ופתגמו "שכאשר

לְבִין הַמִּטְרָה אֲשֶׁר לְשִׁמָּה הֵם נִבְרָאוּ - לְהִיּוֹת דִּירָה לָהּ, וְלַעֲשׂוֹת זֹאת בְּצוּרָה הַטּוֹבָה בְּיֹתֵר, כְּמוֹ אֲדָמוֹ"ר הָאֲמָצְעִי...

אָבֵל פָּרַק זֶה, בְּרוּךְ ה' הַסֵּתִים. הָרַבִּי הוֹדִיעַ שֶׁהָעוֹלָם מוֹכֵן לְגֵאֲלָה! הַחֲסָרוֹן אֵינּוּ עוֹד בְּעוֹלָם, אֶלָּא בְּנוֹ. אֲנַחְנוּ לֹא רוֹאִים, וְעֲלִינוּ רַק לְפִתַּח עֵינַיִם וְלִרְאוֹת!

אֵיךְ פּוֹתְחִים עֵינַיִם? - לוֹמְדִים חֲסִידוֹת כְּמוֹ אֲדָמוֹ"ר הָאֲמָצְעִי.

כְּשֶׁנִּלְמַד הַמוֹן חֲסִידוֹת, בְּפֶרֶט בְּעֵינֵי גֵאֲלָה וּמְשִׁיחַ, נִתְחַל לְהַרְגִישׁ גֵּאֲלָה.⁶ נִרְאָה עוֹלָם מוֹכֵן, תְּהִלָּה הַגֵּאֲלָה בְּעֲצוּמוֹ, וְהָרַבִּי לֹקַח אוֹתָנוּ אֶל הַגֵּאֲלָה, עִם הַבְּתִים וְהַמְשַׁחֲקִים הַיָּשָׁר לְבֵית הַמְקַדָּשׁ.

אִז תִּפְקְחוּ עֵינַיִם! כְּדָאִי.

משל ונמשל

שְׁלוּיָמָה, אַבְרָהָ לִיטְאִי מִירוּשְׁלַיִם, הִתְיָשַׁב עַל סִפְסַל הָאוֹטוֹבּוּס. פְּאוֹתָיו הִלִּיטְאִיוֹת מְסֻדָּרוֹת בְּקִפְיָה מְאֹחֲרֵי הָאֶזֶן, וְהוּא מְבִיט בְּנוֹף הַמְשַׁתְקָף מִבְּעַד לְחִלּוֹן.

הַדְרָה מְצַפֶּת רִגְשָׁה אוֹתוֹ תָּמִיד, הַנוֹפִים גָּרְמוּ לוֹ הַנָּאָה רַבָּה.

בְּאַחַת הַתַּחֲנוּת, עָלָה אַבְרָהָ נִמְרָץ חָבוּשׁ כּוֹבֵעַ קִנְיִטְשׁ, הַסֵּתַפֵּל יְמִינָה וּשְׂמֹאלָה, וּבַחֵר לְהִתְיָשַׁב דְּוָקָא עַל יָדוֹ.

הֵם הִחְלִיפוּ בִּיְנֵיהֶם מְסַפְּר מְלוֹת נִימוּס, וּמְעַנְדוּל הַצִּיג אֶת עֲצָמוֹ כְּשֶׁלִּיחַ הָרַבִּי בִּישׁוּב 'צְרוּפָה'. לְאַחַר הַתְּלַבְּטוֹת, שָׁאַל הָאֲבְרָהָ הִירוּשְׁלָמִי אֶת הַשְּׁלִיחַ: "אֵינְנִי מִבֵּין אֲתֶכֶם חֲסִידֵי חַב"ד. אַתֶּם פּוֹעֲלִים עִם אֲנָשִׁים אַחֲרִים, מְנִיחִים תְּפִלִּין בְּרַחוּב, מְדַלְקִים חֲנֻכּוֹת בְּקִנְיֹנִים, וְנוֹסְעִים עִם סְכוּת נִידוֹת בְּכָל הָאָרֶץ..."

"וְכִי לֹא עָדִיף לְלַמֵּד בְּכוֹלֵל, לְהִשְׁקִיעַ כָּל רִגַע בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה?!"

"אַתָּה בְּאַמַּת לֹא מִבֵּין", עָנָה לוֹ מְעַנְדוּל, "אִם רְצוֹן ה' הִיָּה שֶׁנִּלְמַד תּוֹרָה כָּל הַיּוֹם, מִדּוּעַ בְּרָא אֶת הָעוֹלָם? הַנְּשִׁמָּה יְכוֹלָה לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּגֵן עֵדֶן, בְּאֵין מְפָרִיעַ..."

"ה' הוֹרִיד אוֹתָהּ לְכָאן וּבְגוּף כְּדִי לְחַבֵּר תּוֹרָה וּמְצוּוֹת עִם הָעוֹלָם. לְמוֹד תּוֹרָה בְּלִבְד אֵינּוּ יְכַל לְפַעַל זֹאת. עֲלִינוּ לְדַאֵג שֶׁכָּל הָעוֹלָם יְהִיָּה מְאֻחָד עִם ה', וּבְגֵאֲלָה זֶה יְהִיָּה בְּגִלּוּי".

"הַאֲמַת הִיא", הַמְשִׁיחַ הַשְּׁלִיחַ בְּהַתְּלַבְּבוֹת, "הָעוֹלָם כְּפָר מוֹכֵן, כְּדֵי אוֹמֵר הָרַבִּי. כְּשֶׁלּוֹמְדִים בַּתּוֹרָה עַל יְמוֹת הַמְשִׁיחַ וְעַל הַגֵּאֲלָה, אֶפְשָׁר לְרְאוֹת זֹאת בְּעֵינַיִם. לְמוֹד תּוֹרַת הַחֲסִידוֹת, בְּפֶרֶט בְּנוֹשְׂאִים הָעוֹסְקִים בְּאַחֲרִית הַיָּמִים, פּוֹתַח עֵינַיִם, מְאֻפְשָׁר לְרְאוֹת אֵיךְ הָעוֹלָם מוֹכֵן לְיְמוֹת הַמְשִׁיחַ, וְיִהְיוּ רוֹצִים לְהִיּוֹת קְשׁוּרִים לָהּ".

"אַתָּה יְכַל לְהַאֲמִין לִי", סִיַּם הַשְּׁלִיחַ. "אֲנִי כְּשֶׁלִּיחַ הָרַבִּי רוֹאֶה זֹאת כָּל יוֹם!"

נִזְכָּר וְלֹא נִשְׁכַּח: הָאֲבְרָהָ הִלִּיטְאִי צָרִיךְ לְפַקֵּחַ עֵינַיִם, נְכוֹן. אָבֵל גַּם כָּל אֶחָד וְאַחַת מֵאַתְנָו. לְעֵתִים אֲנַחְנוּ לֹא בְּדִיוֹק רוֹאִים שֶׁהָעוֹלָם מוֹכֵן וְתְהִלָּה הַגֵּאֲלָה בְּעֲצוּמוֹ. בְּדִיוֹק לְשֵׁם כְּדֵי, נִתֵּן לָנוּ הָרַבִּי מִתְכוּן מְנַצֵּחַ - לְמוֹד תּוֹרַת הַחֲסִידוֹת וְעֵינֵי גֵאֲלָה וּמְשִׁיחַ. וְכְשֶׁנִּלְמַד, נִרְאָה!

זֶה כָּל כְּדֵי קַל, הִבָּה נַעֲשֶׂה זֹאת!

שְׁנֵי אַבְרָכִים נִפְגָּשִׁים בְּשׁוּק יִדְבְּרוּ חֲסִידוֹת" (נִיתֵן לְצִייר לִילְדִים אֶת הַמְרָאָה שֶׁל שְׁנֵי אַבְרָכִים הַנִּפְגָּשִׁים בְּשׁוּק - בְּאֲמֻצַּע קְנִיּוֹת, עֵסְקִים, וְהַשׁוּוֹאת מַחֲרִים, וּבְמִקוֹם לְשִׁאוֹל 'מָה הַמְצַב בְּפִרְסָה' וְיִמָּה כְּדָאִי לְקִנּוֹת' מִתְחִלִּים לְדַבֵּר דּוּוּקָא שֶׁם (לֹא רַק בְּבֵית כְּנִסַּת בְּהַתּוֹעֵדוֹת וְכַד'), עַל 'מָה שֶׁהָרַבִּי אוֹמֵר... כִּי עִם זֶה חַיִּים כָּל הַיּוֹם, גַּם בְּזִמְן הָעֵסְק בְּעֵינַיִם הַגִּשְׁמִיִּים. דּוּגְמָא מְצוּיִנַּת לְדַרְיִשָׁה מֵאִיתְנוּ, אֵיךְ אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְחַיּוֹת, בְּחִיבּוּר גִּשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנוֹת).

5. < חֲשׁוּב לְחַדָּד: מָהִי הַמְעַלָּה בְּכַךְ שֶׁלִּמּוּד הַחֲסִידוֹת חוֹזֵר לָנוּ בְּשַׁכְל, וְלֹא נִשְׁאָר רַק בְּחוּץ כְּמוֹ מְצוּה גִּשְׁמִיָּה? שְׁבַכְךָ יִשְׁנוּ חִיבּוּר יוֹתֵר מוֹשֵׁלֵם בֵּין הַגִּשְׁמִיּוֹת לְרוּחָנוֹת. שְׁזוּ הַמְטָרָה שְׁעָלִיה לּוֹמְדִים כָּל הַשִּׁיחָה.

6. < חֲשׁוּב לְחַדָּד: אֵיךְ אֶפְשָׁר 'לְפַקֵּחַ אֶת הָעֵינַיִם'. יֵשׁ לָנוּ כְּבֵר הַמוֹן דְּבָרִים, הַגְּאוּלָּה כְּאֵן, אֲבָל כְּאִשֶׁר הָעֵינַיִם סְגוּרוֹת - אֵי אֶפְשָׁר לְרְאוֹת מָה קוֹרָה. לְפַקֵּחַ עֵינַיִם, מִשְׁמַעוֹתוֹ לְהַתְּחִיל לְרְאוֹת אֶת מָה שְׁקוֹרָה - זֹאת אֶפְשָׁר לְרְאוֹת עַל יְדֵי לִימּוּד הַחֲסִידוֹת, כִּי הַחֲסִידוֹת מְגַלָּה לָנוּ אֶת הָאֲמַת הָאֵלוּקִית שֶׁל כָּל דְּבַר, וְאִז נּוֹכַל לְרְאוֹת אֶת הָאֲמַת שֶׁהַגְּאוּלָּה כְּאֵן. וּבְמִיּוּחַד כְּשֶׁנִּלְמַד בְּעֵינֵי גְּאוּלָּה וּמְשִׁיחַ, שְׁמַגְלִים לָנוּ אִיפָּה אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים.

הַנְּקוּדָה הָעִיקָרִית לְסִיכּוּם:

הַמְעַלָּה אֲצֵל אֲדָמוֹ"ר הָאֲמָצְעִי הִיָּתָה שֶׁהוּא חִיבֵר אֶת הַרוּחָנוֹת לְגִשְׁמִיּוֹת, הַגּוֹף הַגִּשְׁמִי שֶׁלּוֹ הִיָּה חֵי מַחֲסִידוֹת. זֹהִי הָעֲבוּדָה שֶׁל כָּל יְהוּדֵי - לְחַבֵּר אֶת הַרוּחָנוֹת וְהַחֲסִידוֹת לְחַיִּים הַגִּשְׁמִיִּים שֶׁלּוֹ. כְּעַתָּה, מוֹדִיעַ הַרַבִּי, הַגִּשְׁמִיּוֹת וְהַרוּחָנוֹת מְחוּבְּרִים וְצְרִיכִים רַק לְפַקֵּחַ אֶת הָעֵינַיִם וְלְרְאוֹת זֹאת (ע"י לִימּוּד חֲסִידוֹת וְגְּאוּלָּה וּמְשִׁיחַ).